

Messier Klub

Augusztus-október folyamán három észlelő küldte el észleléseit. Szauer Ágoston a Mars útját követte a Messier-objektumok között, míg Tóth Zoltánt az Androméda-köd gömbhalmazairól a Meteorban közölt földolgozás ihlette újabb észlelésekre.

Észlelő	Észl.	Műszer
Szabó M. Gyula (Szeged)	1	17 T
Szauer Ágoston (Szombathely)	4f	2,8/135 t
Tóth Zoltán (Fertőszentmiklós)	3	27 T

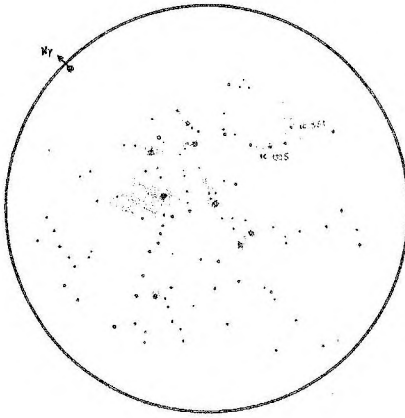
Többen érdeklődnek a magyar Messier-album állapotáról. Jelenleg a szerkesztést Illés Tibor vette át, a szövegeket a rovatvezető írja az észlelők leírásai és szakcikk alapján, az illusztrációk pedig szintén az archívumból kerülnek majd elő. Az anyag zárása nagyjából egy év múlva esedékes.

Hogy addig is fokozzuk az észlelőkedvet, újra föl vesszük észlelőlistánkra a beküldött észlelések darabszámát. Új, nyomtatott észlelőlapokat terveztünk, melyeket elkészültük után a helyi csoportok automatikusan megkapnak; az észlelők személyesen a Polaris Csillagvizsgálóban vehetnek át vagy a rovatvezetőtől kérhetnek. A látómezőkör minden eddiginél (72 és 95 mm-es körök voltak eddig forgalomban) nagyobb, 104 mm-es. A lap „precíz”, levélszerű összehajtása kerülendő, mert ekkor átmelegszik a látómezőkörön; de a kör peremén, aszimmetrikusan hajtva a lapot, az a kilógó peremekkel együtt könnyen befér egy szabványos borítékba. Külön kérésünk, hogy az új észlelőlapot senki ne fénymásolja: így elkerülhető a látómezőkör szisztematikus torzulása, a papír rendkívül zavaró foltosodása, valamint archiválásra kiválóan alkalmas papírra készülhetnek a rajzok.

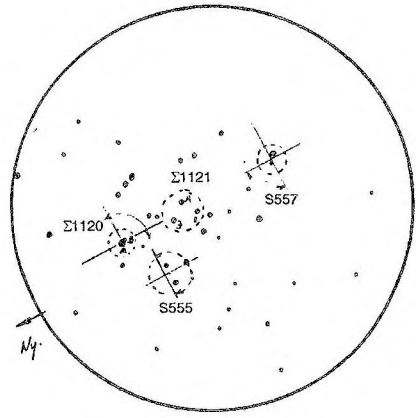
E földolgozásunkban egy aktuális M110 rajz apropóján két archív észleléssel mutatjuk be, hogy a Messier-objektumok mily gazdagok „egyéb” kategóriájú, nem megvetendő látványosságokban (extragalaktikus gömbhalmazok, reflexiós ködök, többes csillagrendszerek). Az archív észlelésekben csikorog a tél!

M45 NY Tau + reflexiós ködök rendszere

8L, 19x, OIII és UHC szűrők: December 8-án párás ég, ekkor készült a csillagmező. 9-én erős szél, fagyos idő, az égen hemzsegnak a csillagok, 12 Fiastyúk-csillag szabadszemes. A ködök láthatósága szempontjából végigpróbáltam a mély-ég szűrőket (LPR, Deep-sky, Hb, OIII, UHC), végül az utolsó kettő mellett maradtam. A ködök – meglepetésemre – finom, szálas szerkezetben látszottak, ezt az UHC szűrő különösen kiemelte és kontrasztossá tette. A Merope-köd 20'–25' átmérőjűnek tűnt. Nagy felületű köd látszik a Maia és az Electra közelében is. Kis nagyítással (12x, 19x) látszik jól a köd, nagyobbakkal (32x, 40x, 76x stb.) már kevésbé. Az IC 1995/353 ködöket 12-én éjjel figyeltem meg, –15 fokos hidegben. Furcsa alakú köd, csavart orrú csizmára emlékeztet (Lőrincz Imre, 1998).

M45, 8L, 19x, LM= 230'

M47, 10 T, 50x, LM: 55'

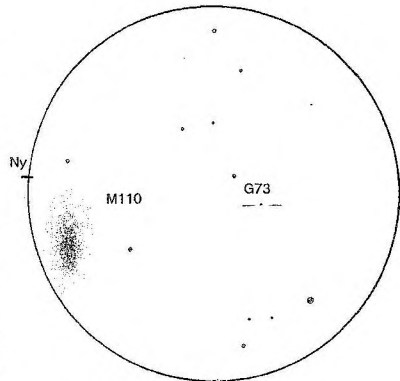
M47 NY Puppis + többes rendszerei

10 T, 50x: Jól megfigyelhető, inhomogén fényességű csillagokból álló halmaz, két kettős és egy többes rendszerrel (Σ1121), melynek 3 tagját lehet elkülöníteni. Adatok: Σ1120 (bizonytalan azonosítás) PA 135°, sárga színű pár; S555: PA 270°, S557: PA 320°, kék színű pár, Σ1121: PA AI: 30°, PA AJ: 320° (Az eredeti észlelés fénymásolata, a leírás legalsó sora olvashatatlan. Sz.M.Gy.). (Simon Géza, 1992.02.29.)

M110 GX (Sph) And+ G73 GH

27 T, 214x: A G73 a hatalmas és fényes M110-zel egy LM-ben van. Még EL-sal is csillagszerű, de nem mondanám nehéznek. Tudtommal a G73 nem az M31-hez, hanem az M110-hez tartozik. (Tóth Zoltán, 2001)

Az M110-ről részletes földolgozást olvashatunk a Meteor 2000/4 számában (Távcsővégen a Lokális Halmaz II). Itt kiderül, hogy az M32 gömbhalmazait mind „átszívta” sokkal nagyobb M31, azonban az M110 gömbhalmazairól az idézett forrás (van den Bergh, 1999) sem említ semmit. A G73 hovatarozása (kötve van-e az M110-hez, ha igen, stabilan-e, ha nem, mikor várható átvándorlása az M31 halójába) a profi megfigyelések szempontjából is igen nehezen eldönthető kérdés!

M110, 27 T, 214x, LM: 12'

· SZABÓ M. GYULA